

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Κείμενο α:

Δύο ώρες πάνω από το Αιγαίο

Η θάλασσα ήταν γαλήνια και λαμποκοπούσε από τ' αναρίθμητα διαμάντια των αχτίνων του ήλιου. Μικρές ψαρόβαρκες μ' άσπρα πανιά την αυλάκωναν σ' όλες τις κατευθύνσεις. Βλέπαμε μικρά ξερονήσια ψημένα απ' τον ήλιο κι αριστερά μας έναν ωραίο κόλπο με χαμηλές βουνοσειρές. Ανάμεσα σ' αυτές και στα ξερονήσια σχηματιζόταν ένας θαλάσσιος διάδρομος, μια γλαυκή λεωφόρος όπου διασταυρώνονταν μικρά καΐκια. Το χρώμα της θάλασσας ήταν ονειρικά γαλανό-γαλανό, όπως όταν την κοιτάζει κανένας από το φεγγίτη ενός βυθισμένου υποβρυχίου. Κοντά στις ακρογιαλιές άσπριζαν κάτω από την επιφάνεια των νερών οι ξέρες. Βρισκόμαστε στο σουνιακό ακρωτήριο. Τα στρογγυλά πεύκα του φαίνονταν μικροσκοπικά σαν τα δέντρα των παιδικών παιχνιδιών, μερικές τέντες κατασκηνώσεων έδιναν την εντύπωση πεταλίδων και οι διασκορπισμένες εδώ κι εκεί επαύλεις έκαναν μικρούς άσπρους κύβους μέσα στην πρασινάδα. Δεξιά μας βλέπαμε τώρα τον αρχαίο ναό του Ποσειδώνας, που στεφανώνει το ακρωτήριο, σαν ένα μεγάλο παραλληλόγραμμο ισοπεδωμένου εδάφους, που στο μέσο του οι άσπρες κολόνες ήταν παραταγμένες σαν στρατιωτάκια. Ο υπέροχος αυτός εξώστης, πάνω στο Αιγαίο, όπου ο Πλάτων ευχαριστιότανε να πηγαίνει με τους μαθητές του, φαινόταν, από το ύψος από το οποίο τον ατενίζαμε, κάτι το εντελώς πλατυσμένο και ασήμαντο. Αντίθετα, ό,τι είχε μαγευτική γραφικότητα ήταν οι διάφορες γλώσσες γης που εισχωρούσαν στη θάλασσα ίσαμε το Λαύριο, που απλωνόταν στο βάθος του ορίζοντα μαυρισμένο απ' την καπνιά των ανθρακωρυχείων του...

Κώστας Ουράνης, Ταξίδια: Ελλάδα

Κείμενο β:

Αγριόγιδο

Είναι είδος εξειδικευμένο στη ζωή των βουνών -όπως και η γίδα- με την οποία δεν έχει καμία συγγένεια. Το μακρύ χειμερινό τρίχωμα, τα δυνατά πόδια που καταλήγουν σε δύο ευκίνητες χηλές, η εξαιρετικά μεγάλη καρδιά (μεγαλύτερη από την ανθρώπινη!), είναι όλα προσαρμογές στο μεγάλο υψόμετρο. Ξεχωρίζει εύκολα από τα όμοια με γάντζους κέρατα και από τις σκούρες γραμμώσεις στο άσπρο μέτωπο, που σχηματίζουν ένα μοναδικό για κάθε άτομο σχέδιο και βοηθούν τα αγριόγιδα να αναγνωρίζονται μεταξύ τους. Το καλοκαίρι είναι εύκολο να συναντήσει κανείς, ανάμεσα στις αλπικές κορυφές του Ολύμπου, κοπάδια 3-15 θηλυκών και νεαρών. Τα αρσενικά κυκλοφορούν μόνα και σφυρίζουν όταν αντιληφθούν κίνδυνο. Συνήθως, συναντάμε αγριόγιδα κοντά σε γκρεμούς, όχι γιατί δεν μπορούν να ζήσουν σε ένα ομαλό βουνό, αλλά επειδή βρίσκουν στους γκρεμούς καταφύγιο από τους θηρευτές. Για τα αγριόγιδα του Ολύμπου, ο άνθρωπος είναι πολύ πιο επικίνδυνος από το λύκο, το φυσικό εξολοθρευτή τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι στον Όλυμπο ζουν μόλις 100 περίπου αυστηρά προστατευόμενα αγριόγιδα, ενώ στις Άλπεις υπάρχουν 380.000 αγριόγιδα που θεωρούνται νόμιμα θηράματα και κυνηγιούνται με μέτρο.

Θεσσαλονίκη: Μια οικοτουριστική αφετηρία,

Οικοτουρισμός στην Ελλάδα

Κείμενο 3:

Οι δολοφόνοι του πλανήτη

Ήταν όλοι τους εκεί: 2.200 αντιπρόσωποι από 200 χώρες του πλανήτη, πλήθος ηχηρών ονομάτων της επιστήμης και εκατοντάδες μέλη οικολογικών οργανώσεων, σε ένα χολιγουντιανό χάπενινγκ για τη σωτηρία της Γης από το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Όλος ο παγκόσμιος θίασος επί σκηνής στο Κιότο (Ιαπωνία). Οι καλοί (υπάρχουν και τέτοιοι), οι κακοί (οι περισσότεροι) της παράστασης να απαγγέλλουν τους ρόλους τους και γκεστ σταρ ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ, μεγαλύτερου παραγωγού ρυπογόνων ουσιών, στο ρόλο του πράσινου ιππότη-προστάτη της Οικολογίας, να προσπαθεί να πείσει τους θεατές της παράστασης ότι οι ΗΠΑ δεν είναι με τους κακούς.

Β. Μουλόπουλος, εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ

Περιγραφή

Είδη, στοιχεία και λεξιλόγιο περιγραφής

- 1. Α.** Μελετήστε το κείμενο α. Ο συγγραφέας δίνει την εντύπωση ότι μένει ακίνητος σε ένα σημείο και από εκεί περιγράφει ή κινείται στο χώρο; Ποια πορεία ακολουθεί η περιγραφή του;
Β. Μπορείτε να καταλάβετε σε τι είδους όχημα βρίσκεται ο συγγραφέας;
- 2. Α.** «Η θάλασσα ήταν γαλήνια... στην πρασινάδα» (κείμεν. α): Να αντικαταστήσετε όσα επίθετα και ρήματα του αποσπάσματος μπορείτε με άλλα που έχουν αντίθετη σημασία.
Β. Αφού ξαναδιαβάσετε το κείμενο στη νέα εκδοχή του, σημειώστε τι παρατηρείτε ως προς το νόημά του.
- 3.** Να καταγράψετε τα επίθετα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας του κειμένου β για να περιγράψει το αγριόγινδο.

Αφήγηση

Στοιχεία και είδη αφήγησης - Λεξιλόγιο αφηγηματικών κειμένων

- 1.** Να καταγράψετε τα ρήματα που χρησιμοποιεί στην αφήγηση του κειμένου γ ο συγγραφέας και να τα γράψετε στο τρίτο ενικό πρόσωπο του αορίστου.
- 2.** Στο κείμενο γ ο συγγραφέας χρησιμοποιεί για τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ τις λέξεις πράσινος ιππότης-προστάτης της Οικολογίας. Το εννοεί ή θέλει να πει κάτι άλλο; Πώς θα χαρακτηρίζατε το ύφος του κειμένου;

Επιχειρηματολογία

Στοιχεία του επιχειρήματος και μελέτη επιχειρημάτων

Περίληψη

- 1.** Υποθέστε ότι είστε ο συγγραφέας του κειμένου γ και προσπαθείτε να πείσετε τους αναγνώστες σας ότι οι ΗΠΑ «είναι με τους κακούς» χρησιμοποιώντας ένα επιχειρήμα από το κείμενο γ.
- 2.** Να γράψετε έναν άλλο τίτλο για καθένα από τα κείμενα α, β, γ.